

"ОРГТЕХНИКА" АД - СИЛИСТРА

О Т Ч Е Т

за управлението на "Оргтехника" АД, гр. Силистра
през 2014 година

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

Завод „Оргтехника“ е организиран и започва своята дейност в началото на 1964 година на територията на бившето Военно-свързочно училище в гр. Силистра в изпълнение на постановление на МС № 918 от 28.12.1963 година. Предприятието е държавно до 21.04.1997 г., когато е преобразувано в акционерно дружество с над 50 на сто частна собственост, а от месец май 1999 г. капиталът е 100 % частен.

Основният капитал на дружеството е разпределен в 255 381 акции с номинал 1.00 лв. всяка една. Към датата на приключване на отчета акционерното участие е следното:

"Оргимпекс" АД, гр. София	96884 акции	37.94 %
"Оргтехинвест" АД, гр. Силистра	82637 акции	32.36 %
Инвестиционно д-во "Златен лев" АД	44830 акции	17.55 %
Други юридически лица 5 броя	3365 акции	1.32 %
Индивидуални акционери	27 665 акции	10.83 %

Общият брой на акционерите към 31.05.2014 г. е 1993 физически и осем юридически лица. Няма информация за извършени покупко-продажби до края на годината и промяната в структурата на капитала се установява от разпечатката на акционерната книга в двуседмичен срок преди ОСА, но обикновено тя е незначителна. "Оргтехника" АД има едностепенна структура на управление - тричленен съвет на директорите. Председател на СД и изпълнителен директор е инж. Върбан Георгиев Върбанов.

Информация за членовете на съвета на директорите (чл. 247, ал. 2 от ТЗ).

1. Брутни възнаграждения, получени през 2013 г. от членовете на съвета на директорите:

- Върбан Георгиев Върбанов – 59 583 лв.
- Румен Василев Райчев - 23 808 лв.
- Бенчо Георгиев Бенчев - 23 808 лв.
- Общо 103 199 лв.

2. Притежавани акции от членовете на съвета на директорите:

	Брой акции	% от капитала
"Оргтехинвест" АД, гр. Силистра	82 637	32.36
представявано от Върбан Георгиев Върбанов	70	0.027
"Оргимпекс" АД, гр. София	96 884	37.94
представявано от Румен Василев Райчев	40	0.016
Бенчо Георгиев Бенчев	13	0.005

През 2013 г. членовете на съвета не са придобивали или прехвърляли акции на дружеството.

3. Членовете на съвета на директорите нямат специални права и могат да придобиват акции и облигации на дружеството по общия ред.

4. Участие на членовете на съвета на директорите в други дружества:

- Върбан Георгиев Върбанов: председател на съвета на директорите "Оргтехинвест" АД, гр. Силистра – не притежава повече от 25 на сто от капитала на дружеството;
- Румен Василев Райчев: изпълнителен директор на "Оргимпекс" АД, гр. София – притежава 37.5 на сто от капитала на дружеството.
- Бенчо Георгиев Бенчев - акционер в "Оргимпекс" АД, гр. София – не притежава повече от 25 на сто от капитала на дружеството.

5. Никой от членовете на съвета на директорите или свързани с тях лица не са сключвали с дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност (чл. 240б от ТЗ).

Няма придобивни правни очаквания в полза на дружеството. Няма учредени върху недвижимостите на дружеството ограничени вещни права в полза на трети лица. Няма предявени претенции от граждани за възстановяване на собственост върху недвижим имот на дружеството.

През половинвековната си история предприятието е произвеждало джобни и настолни калкулатори, копировадна техника, микропроцесорни системи и компютри, голи и наредени печатни платки, специална продукция и др. От началото на 80-те години на XX век започва внедряването на устройства за регистриране продажбите на стоки и таксуване на услуги в търговията, транспорта, ресторантьорството и др. – електронно-регистриращи касови апарати, които в последните години са основния предмет на дейност на дружеството.

Предприятието има следните специфични особености:

1. Относително висока самостоятелност: монтиране на печатни платки, механична обработка, производство на пластмасови детайли и инструментална екипировка.
2. Разположено е в приспособени сгради на бивше военно-свързочно училище, което усложнява комуникациите, удължава технологичния път и води до оскъпяване на продукцията.
3. Голяма номенклатура на ползваните суровини, материали и полуфабрикати.
4. Износът е предимно за Гърция, Румъния, Молдова, Литва, Малта и др. На вътрешния пазар продукцията се реализира чрез мрежа от независими дистрибутори.

Основен предмет на дейност в момента са електронно-регистриращи касови апарати с финансова памет (ЕКАФП) и сродни фискални устройства – над 20 модификации с различен дизайн и габарити. През отчетния период формираха над 90 на сто от производството и износа. Освен завършени изделия се изнасят и възли за касови апарати – комплекти корпусни детайли и електронни компоненти.

II. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА ДРУЖЕСТВОТО

1. Производствена програма и реализация на продукцията.

В началото на годината ръководството прие бизнес-програма за производството и реализация на стойност 3 200 х.лв. Разчетите сочеха, че с изпълнението и дружеството ще излезе на минимална загуба при запазване на наличните работни места и слаб ръст на средната работна заплата.

През 2014 година е произведена продукцията на стойност 2 906 х. лв., което е с 9 на сто под планираното, но 32 на сто над постигнатото през предходната. Основна причина е в увеличените поръчки за Гърция, където се появи втори партньор със значими позиции на местния пазар. В България и на другите чуждестранни пазари търсенето беше като цяло под нивото на 2013 г., респ. те заедно заемаха под 30 на сто от обема на продукцията. Мощностите не бяха равномерно натоварвани, макар да се използваша значително по-добре от предходната година.

Върху стойността на произведената/реализираната продукция се отразиха негативно ниските цени за клиенти и дистрибутори в страната при наситен пазар с този клас техника, както и по-малък, но траен като тенденция, спад в износните цени. Влиянието на този фактор, при съпоставка с предходни години, е от порядъка на 100 х.лв. и допълнително влоши крайния финансов резултат.

Структурата на реализацията беше 97,7 към 2,3 в полза на износа. За сравнение през 2005 г. относителният дял на износа в общата реализация е бил 38 %, през 2009 г. достигна 79 %, а през 2013 – 88 %, което говори за постоянно намаляващо търсене на касова и сродна техника в страната (с изключение на административно наложените акции, каквато имаше в края на 2011 и началото на 2012 г.) в условията на голямо насищане и силна конкуренция с местните производители.

Произведени бяха общо 17537 касови апарата, което е с близо 4000 броя по-вече от предходната година. Съотношението между на малогабаритните и по-евтини машини и тези от по-висок клас леко се измени в полза на последните, които се реализират основно на най-големия пазар за дружеството – гръцкия.

2. Трудови ресурси.

Числеността на персонала в дружеството на 1.01.2014 г. е 89 бр., а в края на годината в дружеството нетите по трудово или служебно правоотношение бяха 84 човека. През повечето месеци на годината пряко заетият в производството персонал беше натоварен над обичайното, но не бяха разкрити нови работни места. Намалението на общата численост е резултат от естествено текучество. Нивото на производство и реализация, макар и относително равномерно, не обезпечаваше напълно изплащането на договорните заплати, които все пак се получаваха редовно, но за сметка на допълнителни продажби на ДМА и наличния финансов ресурс. Средномесечната работна заплата в дружеството беше 580 лв. – с 24 на сто по-висока от предходната като увеличението беше главно в пряко заетите в производството и в нископлатените професии вследствие промяната на минималната работна заплата за страната. Измененията по категории персонал са посочени в следната таблица :

№ по ред	Категория персонал	Списъчен брой към:		Разлика
		01.01	31.12	
1.	Ръководни служители, вкл. изп. директор	11	10	-1
2.	Специалисти	26	23	-3
3.	Помощен персонал и охрана	5	5	0
4.	Работници	47	46	-1
4.1	основни работници	33	34	+2
4.2	спомогателни работници, в т.ч. ОТКК	14	12	-2
	ВСИЧКО	89	84	-5

Средносписъчният брой на персонала за годината беше 86 работници и служители - с 10 по-малко от предходната 2013 г. Текущите месечни заплати и аванси се изплащаха редовно и в регламентираните срокове – независимо от финансовите затруднения, в които периодично е изпадало дружеството, този принцип се спазва неизменно и без изключения от 1993 година.

III. ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ

Финансовият отчет на "Оргтехника" АД към 31.12.2014 г. е изготвен съгласно основните принципи и изисквания на ЗС и МСФО и другите нормативни документи, регламентиращи стопанската дейност в България. Годишният финансов отчет съдържа следните основни елементи: Отчет за финансовото състояние, Отчет за всеобхватния доход, Отчет за паричните потоци и Отчет за собствения капитал към 31.12.2014 г.; Приложения.

А. Основните аспекти на финансово-счетоводния анализ отразяват:

1. Придобиване, отчитане, амортизация и преоценка на ДА:
  - заприхождават се по цена на придобиване, завишена с разходите по доставка и монтаж;
  - прилаган е линеен метод на амортизация на ДА на база полезния живот на активите.
2. Краткотрайните активи и пасиви се оценяват в съответствие с прилаганата счетоводна политика. Към 31.12 всички валутни сметки, вземания и задължения са преоценени по курса на БНБ.
3. Разходите са отчетени като разходи за дейността по икономически елементи (материали, външни услуги, амортизации, възнаграждения, осигуровки, финансови и извънредни разходи).
4. Приходите са отчетени като приходи от дейността (от продажби на продукцията, услуги, от финансови приходи и други).
5. Финансовият резултат е формиран след приключване на с/ка 123 "Печалби и загуби".

Б. Отчетът за финансовото състояние към 31.12.2013 г. показва следните обобщени данни:

№ по ред	А К Т И В (х.лв.)	31. 12. 2013 г.	31. 12. 2014 г.	Разлика
А.	Записан но невнесен капитал	0	0	0
Б.	Нетекущи (дълготрайни) активи	1681	1460	-221
І.	Нематериални активи	11	7	-4
ІІ.	Дълготрайни материални активи	1531	1289	-242
ІІІ.	Дългосрочни финансови активи	0	0	0
VI.	Отсрочени данъци	139	164	25
В.	Текущи (краткотрайни) активи	2812	2935	123
І.	Материални запаси	2323	2108	-215
ІІ.	Вземания	370	737	367
ІІІ.	Инвестиции	0	0	0
IV.	Парични средства	119	90	-29
Г.	Разходи за бъдещи периоди	2	2	0
	Сума на актива	4495	4397	-98
№ по ред	П А С И В (х.лв.)	31. 12. 2013 г.	31. 12. 2014 г.	Разлика
А.	Собствен капитал	3716	3427	-289
І.	Записан капитал	298	298	0
ІІ.	Премии от емисии	0	0	0
ІІІ.	Резерв от последващи оценки	216	215	-1
IV.	Резерви	3417	3163	-254
V.	Натрупана печалба/загуба от минали години			
VI.	Текуща печалба (загуба)	-215	-249	-34
Б.	Провизии и сходни задължения	101	105	4
В.	Задължения	613	822	209
Г.	Финансирания и приходи за бъдещи периоди	65	43	-22
	Сума на пасива	4495	4397	-98

Анализът на отчета за финансовото състояние показва, че през отчетния период:

1. Балансовата стойност на дълготрайните материални активи е намалена с 242 х.лв. основно от начислено изхабяване на машини, оборудване и съоръжения, а също и от продажби на ненужни основни средства, като към 31.12 същите са за 196 х.лв., т.е. по-голямата част от тях са физически и морално амортизирани.

2. Спрямо предходната година стойността на краткотрайните активи бележи увеличение със 123 х.лв., идващо главно от значително нарастналия обем на вземанията от клиенти (+304 х.лв.), а една от основните причини за това е залегалото в договора отложено плащане с най-големия гръцки партньор.

3. През годината собственият капитал на дружеството се изменя както следва:

а/ основният капитал остава непроменен;

б/ резервите са намалени със 254 х.лв. - от порядъка на загубата за предходната година;

в/ Крайният финансов резултат е загуба от 249 х.лв., която заедно със отчетената през предходните три години надхвърли 1 300 х.лв. за покриване през следващи периоди.

4. Текущите задължения на дружеството са се увеличили с 2098 х.лв., като по-голямата част от този ръст е към основните доставчици вследствие затрудненото финансово състояние на дружеството. Към общественото осигуряване, ЗОК и бюджета дружеството изпълняваше задълженията си през цялата година в регламентирания срок.

Б. Анализ на отчета за всеобхватния доход. Отчетът за всеобхватния доход за периода, съпоставен с този към предходната 2013 година, разкрива следната картина:

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Предходна година	Текуща година	Разлика
1.	Намаление на запасите от продукция и НП	152	120	-32
2.	Разходи за суровини, материали и външни услуги	1965	2675	710
3.	Разходи за персонала	713	771	58
4.	Разходи за амортизация и обезценка	140	135	-5
5.	Други разходи	114	195	81
	Общо разходи за оперативна дейност	3084	3896	812
6.	Разходи за обезценка на финансови активи	14	14	1
7.	Разходи за лихви и други финансови разходи	21	21	-1
	Общо финансови разходи	35	50	15
8.	Печалба от обичайна дейност	0	0	0
9.	Извънредни разходи	0	0	0
	Общо разходи	3119	3946	827
10.	Счетоводна печалба	0	0	0
12.	Данъци, алтернативни на корпоративния данък	-24	-25	-1
	Всичко	3095	3921	826

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Предходна година	Текуща година	Разлика
1.	Нетни приходи от продажби	2460	3291	831
	в т.ч.: продукция и услуги	2457	3291	834
2.	Увеличение на запасите от продукция и НП	0	0	0
3.	Разходи за придобиване на активи по стоп. начин	0	0	0
4.	Други приходи	417	374	-43
	Общо приходи от оперативна дейност	2877	3665	788
5.	Приходи от участия	0	0	0
6.	Приходи от други инвестиции и заеми	0	0	0
7.	Други лихви и финансови приходи	3	3	-3
	Общо финансови приходи	3	7	4
8.	Загуба от обичайна дейност	239	274	35
9.	Извънредни приходи	0	0	0
	Общо приходи	2880	3672	792
10.	Счетоводна загуба	239	274	35
11.	Загуба	215	249	34
	Всичко	3095	3921	826

Недостатъчният обем на продажбите, макар и значително нарастнал в сравнение с предходната година, дължащ се на комбинираното влияние от недостатъчната реализация в страната и по-слабото търсене на продукцията на други тепазари (с изключение на гръцкия и литовския), съчетано с практически невъзможното увеличение на цените на изделията в условията на силна конкуренция в бранша, се отрази крайно негативно върху общото финансово състояние на дружеството, което при тези утежнени условия за стопанска дейност успя да задържи завоюваните пазарни позиции в износа, но не и на вътрешния пазар.

Нивото на балансовата загуба от 249 х.лв. е показателно за ниска рентабилност от цялостната дейност на дружеството и запазва тенденцията на ниска възвръщаемост на вложените разходи – за сравнение през 2008 г. печалбата от 28 х.лв. беше постигната при значително по-благоприятни икономически условия, а през периода 2009 - 2011 г. негативно влияние оказва кризата в Гърция. Основни причини за слабата ефективност са малката серийност на изделията и произтичащите от това сравнително високи цени на доставяните материали и окомплектовка, а също и постоянното намаляване цените на фискалните устройства в световен мащаб. Друга важна причина е значителното поскъпване на щатската валута през последните дванайсет месеца, а над 60 на сто от влаганите материали и възли се купуват в долари – директно или чрез доставчици в левова равностойност. В издръжката на предприятието с неговите огромни площи и пригоден сграден фонд, многоброен и застарял машинен парк, значителна част заемат условно-постоянните разходи, които слабо се влияят от обема на производството и реализацията и при очерталото се през последните години спадане на последните под и около 3 млн. лв. относителният им дял се повишава до степен на непоносимост и, независимо от останалите негативни фактори, до голяма степен предопределя отрицателния краен резултат.

IV. ПАЗАРНА ПОЛИТИКА И МАРКЕТИНГ

През 2014 г. бе постигнат обем на реализацията на продукция и услуги от 3167 х.лв. (без постъпленията от такси за СИМ-карти и продажба на ДМА и материали), което е темп от над 30 на сто спрямо предходната 2013 г. Постигнатият ръст се дължи на увеличението на износа, а за съжаление и през изминалата година продължи срива в продажбите на вътрешния пазар.

Трябва да отбележим, че продължава увеличението на относителната тежест на касовите апарати в общата структура на реализацията до над 88,5% (при 86,4 на сто през 2013 г.). Това говори за продължаващо продуктово стесняване в производствената листа на дружеството, а касовата техника (макар и изключително за износ) остава основна продуктова група, формираща като цяло общата картина и тенденции на реализацията.

Перспективите за 2015 г. са свързани основно с очакваните промени в изискванията и постепенно обновяване на парка от фискални устройства в Румъния и свързаното с това узаконяване на няколко нови модела фискални устройства, също и пробив на определени пазари извън Европа.

Като цяло, очакванията изглеждат малко по-оптимистични от предходната 2014 година, но е очевидно, че е рисковано да се разчита на ограничен брой пазари (два или три основни, поемащи голяма част от износа ни). Затова безусловно са необходими и други направления – въпрос, по който също се работи усилено.

V. РИСКОВИ ФАКТОРИ

Инвестирането в акциите на дружеството, е свързано с определени рискове. Последователността в представянето на рисковите фактори отразява виждането на СД относно конкретната им значимост към настоящия момент за дейността на дружеството, както и вероятност да бъдат осъществени.

Износът на продукцията е предимно в държави от Източна Европа, където пазарите са нестабилни и трудно се прогнозира. В тези страни дружеството продава основно касови апарати, внедряването на които става на база правителствени наредби, които задължават определени категории търговци да ги ползват. Търсенето се влияе в значителна степен от сроковете по тези наредби като обикновено расте скокообразно непосредствено преди настъпването на определена критична дата и след нея последва рязък спад.

На вътрешния пазар има силна местна конкуренция, което стеснява пазарната ниша на нашите изделия. Търсенето е ограничено както поради малките мащаби на пазара, така и поради високата наситеност на тези изделия в страната. Поради сравнително дългия период на експлоатация на този клас техника се развива и значим вторичен пазар на касови апарати.

Намаленото търсене на ЕКАФП в страната и нестабилността на традиционните външни пазари, респ. по-малките производствени серии и невъзможността за повишаване на цените в условията на силна конкуренция доведоха до увеличаване себестойността на единица продукция и съответно влошаване на крайните икономически показатели. Намаленият финансов ресурс не позволява насочване на достатъчно средства за обновяване на техниката и технологиите, което да доведе до съществено повишаване на производителността и снижение на разходите за производството.

VI. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНО ПРИЗНАТИТЕ СТАНДАРТИ ЗА ДОБРО КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

1. Относно отговорностите и дейностите на членовете на Съвета на директорите:

Членовете на СД извършваха периодична проверка и разглеждане на текущите, тримесечните и годишния счетоводен отчет и отчетите за дейността на дружеството. Същите бяха своевременно представяни, съгласно изискванията на ЗППЦК. Чрез регулярно провеждане на заседания, както и в неформални срещи, членовете на СД извършваха планиране и определяне на текущите и бъдещи задачи, приоритети, отговорности и мястото на всеки член на екипа, одобряваха и ревизираха основните стратегии и цели на дружеството. Във връзка с предоставяне пред акционерите и заинтересованите лица на необходимата допълнителна информация, СД възлага и изисква периодично изготвяне на проучвания за конкурентноспособността на продуктите на дружеството на вътрешния и международния пазар, както и на неговите основни конкуренти.

2. Относно осигуряване на по-ефективна комуникация и гарантиране на равнопоставено отношение на акционерите.

Спазени са изискванията за пълна информираност на акционерите във връзка с годишното ОСА, като своевременно са извършени съответните публикации. В законовите срокове преди събирането на акционерите е предоставена пълна информация за годишните резултати от дейността на дружеството. Уеб-страницата се поддържа винаги актуална, с цел клиентите и акционерите да получават редовна, актуална и по-пълна информация за дейността на дружеството, неговото състояние и перспективи.

3. Относно отчитане правата, интересите и ролята на заинтересованите лица.

Поддръжка се непрекъснато политика на тясно сътрудничество и взаимен интерес, както с постоянните клиенти, така и с доставчиците на дружеството, като им се предоставя необходимата за целта информация, не представляваща фирмена тайна.

4. Относно разкриване на информация и прозрачност.

Осигурен е постоянен достъп до финансовите отчети на дружеството в Интернет, както и в страниците на КФН и "БФБ – София" АД. Не е регистриран случай на официално постъпили искания от акционери за предоставяне на информация за финансовото състояние на дружеството и не е отказвана такава. Изпращани са всички необходими отчети и уведомления на дружеството до Комисията за ценни книжа, "БФБ – София" АД и Централния депозитар, а именно:

- годишен финансов отчет и съпътстващите го материали;
- тримесечни финансови отчети и съпътстващите ги материали.

VII. ДВИЖЕНИЕ НА АКЦИИТЕ

През 2010 г. Софийската фондова борса изключи акциите на дружеството от официалния пазар поради незначителност на реализирания оборот. Ситуацията е непроменена.

VIII. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ГОДИШНОТО СЧЕТОВОДНО ПРИКЛЮЧВАНЕ. ПЛАНИРАНА СТОПАНСКА ПОЛИТИКА ЗА 2014 ГОДИНА.

През настоящата 2015 г. дружеството запазва предмета на дейност и пазарните си позиции.

Очакваните инвестиции са от порядъка на 10 х. лв.

Числеността на персонала се запазва между 80 и 90 броя без тенденции за значителни изменения.

В периода след 31.12.2014 г. до изготвянето на настоящия отчет не са настъпили други особени събития, които да доведат до съществени промени във финансовото състояние на дружеството.

X. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Отчетната 2014 година беше относително неблагоприятна от стопанска гледна точка по отношение на производството и реализацията, но дружеството постепенно преодолява голямата криза от предходните две години, макар и на твърде висока цена.

Очакванията за 2015 година са умерено оптимистични и основание за това е както очакваното запазване на позициите на външните пазари и увеличение на продажбите основно на гръцкия и румънския, така и в разработването и прилагането на мерки за оптимизиране на разходите.

Бизнес-планът за 2015 година е в процес на уточняване и към датата на отчета не е окончателно изготвен.

гр. Силистра
25. 02. 2015 г.

ПТ/

Изп. директор:

(иж. В. Върбанов)

